

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

"ויקרבו כל העדה" - בזכות בוששתם והכנעתם

ויקחו את אשר צוה משה וגו' ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'. ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ויקרא ט, ה-ו). והקשו המפרשים מהו ואומר "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", הרי כבר הביאו את הקרבנות שנצטוו להביא, ומה עוד עליהם לעשות?!

ונראה ליישב בהקדם פירוש האר"י הקדוש ז"ל ("ליקוטי תורה" ד"ה קרב) בדברי רש"י על הפסוק בפרשתנו (ויקרא ט, ז): "ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" - לפי שהיה אהרן בוש וירא לנשט, אמר לו משה, למה אתה בוש לכך נבחרת", פירוש, "לכך" דייקא, לפי שיש לך הכנעה מאתו יתברך, משום כך "נבחרת" לעשות את העבודה, כי זהו רצונו יתברך.

זהו שכתוב: "ויקחו את אשר צוה משה", שהם לקחו את הציווי שצוה משה לאהרן "קרב אל המזבח" בזכות בוששתו והכנעתו, ומאחר שגם הם היו בושים ונכלמים (כפירוש רש"י להלן פסוק כג ש"כל שבעת ימי המילואים שהעמידו משה למשכן ושימש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכניה והיו ישראל נכלמים"), תלו שגם הם יכולים להתקרב בזכות בוששתם וכלימתם, כמו שהתקרב אהרן, ולכן "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'".

ועל כך אמר להם משה שהצדק עמם: "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", להיות בושים ונכלמים מפני השי"ת, ועל ידי זה "וירא אליכם כבוד ה'", כדכתיב (ישעי' נז, טו) "אשכון ואת דכא ושפל רוח". (קידושא רבה תשנה)

עשיית ציווי הבורא - מקרב את האדם לקונו

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ויקרא ט, ז). כשאדם נכשל בחטא רח"ל הריהו גורם במעשהו מסך המבדיל בינו לבין קונו, ואז הוא מתרחק מהשי"ת, וכשהוא זוכה לכפרה ומירוק על חטאו, אז מסתלק גם המסך המבדיל, והוא חוזר ומתקרב לקונו.

כך אנו מוצאים בפרשתנו, שלאחר הבאת הקרבנות - כפי שנצטוו - נאמר (ויקרא ט, ה) "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'", שכיון שנתכפר להם חטאם, זכו לחזור ולהתקרב אל הקב"ה. אמנם, משה רבינו למד מוכך, שלא רק על ידי קרבנות ניתן להתקרב להשי"ת, אלא בכל עת שהאדם עושה את ציווי קונו, בתורה ובתפלה ובקיום המצוות וכדו', הרי עצם עשיית ציווי הבורא גורם לסילוק המסכים המבדילים בינו לקונו, ומקרב להשי"ת.

זהו שאמר להם משה: "זה הדבר" הדבר הגורם ש"ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'": הוא: "אשר צוה ה' תעשו", שתמיד תעשו רק את ציווי השי"ת, ולא דברים אחרים, ועל ידי זה תזכו להתקרב להשי"ת עוד ועוד.

(סעודה ג' תשסו)

על ידי חסידות זוכים להשראת השכינה

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ויקרא ט, ז). פירש ב"תרגום יונתן: "דין פתגמא דתעבדון, אעברו ית יצרא בישא מן לבכון, ומיד יתגלי לכון איקר שכניתא דה'".

נראה לפרש בהקדם מה ששינו בברייתא דרבי פינחס בן יאיר (ע"ז כ, ב): "חסידות מביאה לידי רוח הקודש", ופירש רש"י: "רוח הקודש - להשרות עליו שכניה".

והנה, איתא ב"שערי קדושה" לרבי חיים וויטאל ז"ע (ח"א שער ג) ביאור ההבדל בין צדיק לחסיד, שהצדיק יש לו יצר הרע והוא נלחם עמו ומכניעו, ואילו החסיד כבר הגיע למדרגה שאין לו יצר הרע ואין לו מלחמה כלל.

ולפי דברי רש"י הנ"ל מתבאר, שכאשר האדם הוא במדרגת "חסיד", שביער את היצר הרע מקרבו לגמרי, אז הריהו זוכה "להשרות עליו שכניה". זהו שאמרנו: "אעברו ית יצרא בישא מן לבכון", תבערו את היצר הרע מקרבכם, שזוהי מדרגת "חסיד", ועל ידי זה "וירא אליכם כבוד ה'", תזכו להשראת השכינה.

(סעודה א' תשמ)

ביציאת מצרים נפתח הפתח לזכות למדריגות הקדושה גם עם זכויות של סור מרע גרידא

אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם וגו'. כי אני ה' אלקיכם והייתם קדושים כי קדוש אני וגו'. כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים וגו' (ויקרא יא, מ-מח).

יש להבין מה ענין יציאת מצרים אצל מאכלות אסורות. ונראה לפרש, הדנה אנו רואים כאן דבר נפלא, שכאשר בני-ישראל נשמרים ממאכלות אסורות, אף שיש בהם רק בחינת "סור מרע" זו, ללא "עשה טוב", הקב"ה מקדשם ומטהרם ומעלה אותם לעילא ולעילא, כפירוש רש"י: "והייתם קדושים" - אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא".

הדרך לכך נסללה במצרים, שאז היו בני-ישראל בתחתית המדרגה, ולא היה להם שום זכות ב"עשה טוב", רק ב"סור מרע", שלא שינו את שמם, ולא שינו את לשונם, ולא דיברו לשון הרע, ולא נמצא ביניהם אחד פרוץ בערה (ויק"ר לב, ה), ומחמת זכויות אלו גרידא פתח להם הקב"ה פתח גדול של קדושת פסח ומילה שמחמתה זכו להארה הגדולה בשעת הגאולה.

זהו דכתב: "אל תשקצו את נפשותיכם" - הזהרו ממאכלות אסורות, שמחמת זהירות זו גרידא תזכו ל"והייתם קדושים" - השפעת קדושה והארה מלעילא, "כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים", ושם זכותם לאור הגאולה על ידי "סור מרע" בלבד, ללא שום פתח של "עשה טוב", ומשם נסלל הדרך, שגם על ידי "סור מרע" ממאכלות אסורות תזכו לתוספת קדושה ואורה.

(סעודה א' תשמה)

על ידי ענוה ולב נשבר נפתחים כל השערים

המנהג לעשות את החלות לשבת זו עגולות כצורת מצה, ולנקד אותן במפתח.

נראה לפרש הטעם בהקדם מאמרם ז"ל (מנחות כט, ב): "מאי טעמא תליא כרעיה (מדוע תלוי רגלו של האות ה"א), דאי הדר בתשובה מעיילי ליה", והיינו, שלכן יש פתח בין גג האות ה"א לבין רגלה, כדי לרמוז שגם אלו שחטאו ונפלו למטה, יוכלו לחזור ולהכנס על ידי התשובה דרך פתח זה.

לפי זה האות ח"ת - שאין פתח בין גגה לרגלה - מרמז על עבירות חמורות שתשובה אינה מועלת להם, ובהם לא נאמר הכלל "דאי הדר בתשובה מעיילי ליה". והנה, ההבדל בין תיבת "חמץ" לבין תיבת "מצה" הוא, הח"ת והה"א, שחמץ נכתב באות ח"ת ומצה נכתב באות ה"א (וזה"ק ח"ג רב, א).

והביאור בזה הוא על פי הכלל הידוע שעל ידי ענוה ולב נשבר נפתחים כל השערים ("יושר דברי אמת" את מב בשם הרבי ר' בער ז"ע), ועי"ז ניתן לתקן גם עבירות חמורות שסתם תשובה אינה מועלת להן.

והנה, חמץ תופח ומרמז על גאווה, ומצה אינה תופחת ומרמזת על ענוה, ונרמז בזה, שכאשר האדם מתגאה, אז הוא בבחינת ח"ת, שלפעמים אין הפתח של תשובה מועיל לו, וכאשר האדם הוא בענוה ובהכנעה, אז הוא בבחינת ה"א, שנפתח לו פתח על כל העבירות כולן.

לכן עושים החלות עגולות בצורת מצה, כדי לאלפנו לקחת עמנו את מדת המצה - הענוה וההכנעה - לכל ימות השנה, ומנקדים את החלה (שהיא חמץ) במפתח, כדי להורות לנו שמדה זו של ענוה היא המפתח לפתיחת שערים גם על עבירות הרמוזות באות ח"ת של חמץ, דהיינו, עבירות שתשובה אינה מועלת עליהן.

(סעודה א' תשנט)

<p>הרב יוסף צבי קוט שליט"א - אשדוד לעילוי נשמת אביו הרה"ח ר' שלמה זלמן ב"ר משה אליהו ז"ל</p>	<p>הרה"ח ר' שרגא פוטר שליט"א - ב"ב לעילוי נשמת אביו הרה"ח ר' חיים נחום ב"ר צבי אריה ז"ל</p>	<p>לעילוי נשמת העסקן הדגול הרה"ח ר' אברהם יהודה ב"ר ישעיה עקיבא פינר ז"ל</p>
--	---	--

כורנו מצטרפים לתפילה קבועה לזכותו של אבינו רועינו עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א!
<< יחד נסיים כעדה ש"ת מאות ספרי תהילים מדי יום >>

חיוב למערכת 'על הצדיקים' לקבלת קאפיטל תהילים אחד:
077-2222-145 על הצדיקים

"ביקשתי והזהרתי כבר כמה וכמה פעמים, שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה כי זהו עוון פלילי ועוון זה מעכב את הגאולה". (שטיינענער תורה)

עבודת חודש ניסן של כל שנה מקרבת את הגאולה עוד ועוד

המנהג לנקד את החלות במפתח בשבת זו.

הנה ידענו גם ידענו שניסן הוא זמן גאולה, "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל" (ר"ה יא, א), ולאור זאת אנו מאמינים באמונה שלימה שחודש זה הוא המפתח לגאולה השלימה.

וכאן הבן שואל, בכל שנה אנו צועקים "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות", מה נשתנה גלות זו מכל הגלויות? ואנו מאמינים ומקוים ומייחלים "השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין", "שפוך חמתך על הגוים", "קומם קהל עדת מי מנה... פדוים לציון ברנה", "לשנה הבאה בירושלים", ואף על פי כן עדיין לא נושענו.

ויבואר הענין על פי משל.

כשהדלת סגורה, מכניסים את המפתח במנעול, ומסובבים אותו כדי לפתוח את הדלת. לפעמים צריך לסובב את המפתח פעם אחת, לפעמים צריך לסובבו שתי פעמים, ולפעמים יותר, אך בסוף הדלת נפתחת.

נתאר לעצמנו אדם המסובב את המפתח רק פעם אחת או שנים, והדלת אינה נפתחת לו, והוא עומד וצוח: "מה הועלתני! סתם סובבתי את המפתח במנעול!" הרי בוודאי נסתכל עליו כאיש בער לא ידע, שהרי כל ילד קטן יודע שכל סיבוב מקרב את פתיחת הדלת, ואם ישכיל לסובב את המפתח פעם שלישית, תיפתח לו הדלת.

הן הן הדברים גם לגבי חודש ניסן שהוא מפתח הגאולה. בכל שנה מסובבים את המפתח בתוך הדלת הסגורה, ומקרבים את פתיחתו, וכאשר יושלם מספר הסיבובים הנדרשים תיפתח הדלת, ויזרח עלינו אור הגאולה.

לכן בשבת שאחר הפסח מנקדים את החלה במפתח, כדי שנוכר שחודש ניסן הוא כמו סיבוב מפתח בתוך הדלת, וכמו שכל סיבוב מפתח בדלת מקרב את פתיחתו, כך אנו מאמינים באמונה תמה שכל חודש ניסן מקרב את פתיחת הדלת עבור משיח צדקנו שיבוא לגאלנו במהרה בימינו אמן.

(סעודה א' תשסד)

בתחלת כהונתו של הרבי ר' שמעלקא זי"ע כרב ואב"ד בעירו ניקלשבורג סבל מרדיפות רבות מאנשי העיר שלא רצו לשמוע את דברי תוכחתו. פעם הגיע הרבי ר' אלימלך זי"ע לבקר בעיר, וביקש את רשותו של המרא דאתרא הרבי ר' שמעלקא זי"ע לדבר דרשה בפני הקהל, והרשות ניתנה לו. אז פתח את פיו בחכמה ואמר:

"אמשול לכם משל, לבן כפר שעלה לגדולה ונעשה שר אצל המלך. פעם נחלה ונפל למשכב, ורופא בית המלוכה רשם עבורו מרשם של תרופה מסוימת, אולם, תרופה זו לא הועילה לו מאומה, והיה הרופא מתמה ומשתומם, הרי תרופה זו אמורה להועיל עבור חולי זה, ומדוע לא העלתה מזור ומרפא עבור השר?"

"עד שבא פקח ואחד ואמר: הרי שר זה הוא בעצם 'בן כפר', ולא הרי מעוי של בן כפר כהרי מעוי של בן מלך. דרכו של בן כפר הוא להתרפא ברפואות גסות, ואילו דרכו של בן מלך הוא להתרפא ברפואות קלות, ולכן לשר זה יש ליתן תרופה כפי שנותנים לבני-כפר, ואז ירפא. וכך הוה."

"הנמשל הוא", הפטיר הרבי ר' אלימלך זי"ע, "רבכם הדגול מדבר אליכם דרשות שכליות, ובכך הוא רוצה לרפא את נפשכם, אולם, אני רואה עליכם שדרשות שכליות אינן הרפואה המתאימה עבורכם, כי דומים אתם לבני-כפר שלא יעילו עבורם רפואות קלות של בני-מלכים, ולכן אדבר עמכם כפי שצריך לדבר לאנשים כמותכם."

אז החל לתאר להם את מצבם השפל והנבזה, והחל לפרט להם כרוכלא את כל חטאיהם ופשעיהם, עד שנתמלאו בושה וכלימה, ובאו בהכנעה גדולה להתפייס עם הרבי ר' שמעלקא זי"ע ולבקש שיורה להם דרך תשובה.

מיני אז פסקו הרדיפות, ולרבי רבי שמעלקא היתה הרוחה.

(כ"א אדר תשל"ב)

פעם ביום א' דראש השנה לפני התקיעות אמר הרבי רבי שמעלקא זי"ע בבכיות גדולות:

"רבונו של עולם! אוי, כל עמה נאנחים מבקשים לחם" (איכה א, יא), כלל ישראל בוכים ומתחננים וצועקים לפניך, אבל מה לנו בתחנונים כאלו, כאשר כל בקשתם הוא 'לחם' - גשמיות, ואינם משכילים להתפלל על רוחניות או על צער השכינה, והרי הם כאותם כלבים העומדים וצוחים "הב הב" (תיקרא' כב, א). ביום ב' דראש השנה אמר בקול בכי:

"מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם" (שמואל א, כ, ז), מדוע עדיין לא זכינו לבואו של מלך המשיח שהוא מגזע ישי?! הסיבה היא, כי גם תמול יום א' דראש השנה, גם היום יום ב' דראש השנה, אל הלחם, התפלה היא רק על גשמיות, ולא על גלות השכינה.

(סעודה ב' שבת ח"מ פסח תשסד)

הרה"ק הרבי ר' שמעלקא זי"ע היה משמש כבעל-תפלה ביום הכיפורים, ובעשרת ימי תשובה היה חוזר ומשנן עם מקורביו שירים וניגונים שונים, כדי לשיר אותם ביום הכיפורים.

אולם, לפליאת המקורבים, כשהגיע זמן התפילה, מרוב דביקותו שכח את כל השירים שעליהם שינן וחזר הרבה פעמים, ובמקומם שר שירים אחרים מיוחדים במינם שלא שמעם אדם מעולם.

ויש להסמין לכך את דברי ה"אמרי נועם" (פר' בהעלותך אות ח): "שמעתי מצדיק אחד זי"ע, באמרו, אשר בלילה כאשר קם ללמוד ולומר שירות ותשבחות, אז שומע קול כנפי החיות שמזמרין למעלה. וכן מצונו בספר מגלה עמוקות (בהקדמה), אשר אליהו בא אליו ואמר לו, אשר באותו ניגון שהוא אמר השירות, אומרים כעת גם מלאכים למעלה."

ואולי משם ינק הרבי רבי שמעלקא זי"ע את הניגונים החדשים בעיצומו של יום הכיפורים.

(שיחת קודש ליל שב"ק פר' שמות תשל"ב)

הרה"ק בעל ה"ישמח משה" זי"ע היה בתחילת דרכו רב ואב"ד בעיר שינאווא, והיה מתפלל בבית המדרש דמתא.

כשהגיע להתפלל במקום בפעם הראשונה, הרגיש קדושה גדולה והארה רבה ויתירה למאד, והתפלא על כך, ויצא לחקור ולברר הדברים, ונודע לו שהרבי ר' שמעלקא זי"ע התגורר בעבר בעיר זו, והיה מתפלל בבית-מדרש זה.

נענה ואמר: "עכשיו אני מבין את פשר הקדושה הגדולה השוררת כאן, כי עדיין נשאר כאן רושם קדושתו של הרבי ר' שמעלקא זי"ע."

(סעודה ב' פר' מטות-מסעי תשסד)

פעם הגיע הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע אל הרבי ר' שמעלקא זי"ע, וביקש ממנו שילמד עמו. השיבו הרבי ר' שמעלקא זי"ע: "אם אתם תלמדו עמי בחכמת הנסתר אלמד אני עמכם נגלות התורה". נתרצה הרבי ר' זושא ואמר: "לו יהי כדבריכם". שאל אותו הרבי ר' שמעלקא: "איזה לימוד אתם רוצים ללמוד?". והשיב הרבי ר' זושא בענותנותו הגדולה: "זושא הוא עם הארץ גדול, וצריך ללמוד עמו משניות ולפרש כל תיבה ותיבה בפני עצמה בלשון אשכנז".

התחילו ללמוד מתחילת מסכת ברכות, והחל הרבי ר' שמעלקא לפרש לו המילים: "מאימת - פון ווען". אז הפיל הרבי ר' זושא את עצמו לארץ באימה ופחד גדולה, ואמר: "מנין אתם יודעים שתיבת 'מאימת' פירושו 'פון ווען', אולי פירושו משלון 'אימה' ופחד - פון פארקט, שיש לקרוא קריאת שמע באימה ובריאה", וכשאמר הרבי ר' זושא דבריו אלו היו איבריו מפרכסים ביראה גדולה.

אז אמר לו הרבי ר' שמעלקא זי"ע: "רואה אני שאיני יכול להמשיך ללמוד עמכם". ונפרדו כל אחד לדרכו.

(סעודה ב' פר' וראת תשס"ב)

תורתנו והוקרתנו נתונה לידידנו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גליון זה

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידנו הנכבד והנעלה מסור בלב ונפש לכל קדשי בית בעלזא
הרה"ח ר' עקיבא משה טאובר שליט"א - ארה"ב

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת אירוסיו בנו הבה"ח המצויין והנעלה בכל מידה נכונה החתן אליעזר נ"י עב"ג בת הרה"ח ר' אביגדור בר"ד קליין שליט"א - למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת יזכה לרוב נחת וקדושה במדה גדושה, זרות ישרים ומבורכים, מתוך שפע ברכה ושובע שמחות וכט"ס, אמן המאחלים בברכה מרובה המערכת

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל
מות בי"לא בת ה"ר אהרן זאב ע"ה שוורץ

הרה"ח ר' ראובן חיים וויינבערגער שליט"א - ב"פ
לעילוי נשמת אביו

הרה"ח ר' אהרן אפרים פישל ב"ר ראובן חיים ז"ל

הרה"ג ר' דוב בער רייכמן שליט"א
דומ"ץ קבוצת אנוחתינו - י"ם
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' שאול פרלשטיין שליט"א - אשדוד
לרגל שמחת לידת בנו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' דוד אברהם כהן שליט"א - אשדוד
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' אליעזר ב"ר וינד שליט"א - אשדוד
לרגל שמחת לידת בתו
למז"ט ובשעט"מ

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' יעקב אליעזר ב"ר אליהו ז"ל
הנוצח ע"י משפחת ווייס

הרה"ח ר' אהרן רוקח שליט"א - י"ם
לעילוי נשמת אביו

הרבני הרה"ח ר' נפתלי ב"ר אלתר אליעזר ז"ל